

Česká školní inspekce

Pražský inspektorát

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní škola, Praha 13, Klausova 2450

Klausova 2450, 155 00 Praha 5 – Velká Ohrada

Identifikátor školy: 600 038 521

Termín konání inspekce: 5. - 7. duben a 13. - 14. duben 2004

Čj.:	01 0297/04-5158
Signatura:	ka5zx125

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- ❖ personálních podmínek vzdělávací a výchovné činnosti v základní škole vzhledem ke schváleným učebním dokumentům ve sledovaném výběru předmětů a výchovně-vzdělávací činnosti ve školní družině ve školním roce 2003/2004
- ❖ materiálně-technických podmínek vzdělávací a výchovné činnosti v základní škole vzhledem ke schváleným učebním dokumentům ve sledovaném výběru předmětů a výchovně-vzdělávací činnosti ve školní družině ve školním roce 2003/2004
- ❖ hodnocení průběhu a výsledků vzdělávací a výchovné činnosti vzhledem ke schváleným učebním dokumentům ve sledovaném výběru předmětů z jazykové, společenskovední, přírodovědné a výchovné složky vzdělávání ve školním roce 2003/2004 s přihlédnutím ke školnímu roku 2002/2003
- ❖ hodnocení průběhu a výsledků výchovně-vzdělávací činnosti ve školní družině

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Zřizovatelem školy je Městská část Praha 13 (Sluneční náměstí 2580, Praha 5 – Nové Butovice). Příslušným orgánem státní správy je Magistrát hlavního města Prahy, odbor školství (Učňovská 1/100, 190 00 Praha 9).

Základní škola je příspěvkovou organizací, sdružuje školní družinu a školní jídelnu. Na obou stupních realizuje vzdělávací program č.j. 16 847/96-2 Základní škola. V letošním školním roce má dle stavu k 30. září 437 žáků ve 22 třídách.

Ve školní družině se dle stavu k 30. září 2003 účastní výchovně-vzdělávací činnosti 96 žáků ve 4 odděleních. Specifikem školy je přípravný ročník pro žáky ze sociokulturně znevýhodněného prostředí.

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ ČINNOSTI VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Ve škole působí celkem 38 vyučujících včetně vedení, učitelky v přípravném ročníku a vychovatelek školní družiny (ŠD). *Ve třinácti třídách na 1. stupni* splňuje 11 třídních učitelů podmínky odborné a pedagogické způsobilost (dále OPZ), ostatní jsou pedagogicky způsobilí (dále PZ). Kromě nich vyučují na 1. stupni také zástupkyně ředitelky pro 1. stupeň (je PZ) a další tři pedagogové, kteří vyučují anglický jazyk a mají úvazek hlavně na 2. stupni. Všichni jsou PZ. Učitelka v přípravném ročníku je odborně způsobilá (dále OZ).

Na 2. stupni zajišťují sledované vzdělávání v českém a anglickém jazyku, matematice, fyzice, chemii, přírodopisu, zeměpisu, dějepisu, rodinné výchově, hudební výchově a volitelném předmětu konverzace v anglickém jazyku učitelé s OPZ nebo PZ. Jedna učitelka matematiky a fyziky je OZ a dvě pedagožky vyučující český jazyk, matematiku, fyziku a hudební výchovu jsou bez OPZ.

Ve věkově vyrovnaném pedagogickém sboru s vysokým podílem kvalifikovaných vyučujících jsou zastoupeni jak začínající, tak zkušení učitelé. Absence OPZ, eventuálně PZ nebo OZ částečně ovlivňuje kvalitu vzdělávání.

Úvazky většiny učitelů zcela či částečně odpovídají jejich aprobacím. V případech, kdy pedagog nevyhovoval požadovaným kritériím, vedení školy přihlíželo při jejich stanovení k jeho zájmu a předpokladům na základě zkušeností a probíhajícího sebevzdělávání.

Ve škole působí dvě výchovné poradkyně. Neabsolvovaly kvalifikační studium, ale jedna je ve funkci 1. rokem.

Výchovně-vzdělávací činnost v (ŠD) zajišťují čtyři vychovatelky. Tři jsou kvalifikované, jedna nikoliv. Kvalitu činností to výrazněji negativně neovlivňuje.

Organizační struktura školy vyplývá z funkčního *organizačního řádu*. Popisy práce, které jsou jeho součástí, obsahují jasně vymezené kompetence a určenou zodpovědnost všech pracovníků. Vedoucí úseků a sekcí jmenuje ředitelka. K *předávání informací* a ke koordinaci činností dochází na poradách vedení, pedagogických radách, provozních poradách a setkáních jednotlivých metodických orgánů. Zápisy z jednání dokládají systematickou pedagogickou spolupráci, plnění přijatých opatření je pravidelně kontrolováno.

Hlavní cíle a úkoly ve vzdělávání a výchově žáků jsou podrobně a výstižně popsány v plánu práce základní školy pro příslušný školní rok. Důležité plánované akce (např. ukázkové hodiny pro rodiče nebo soutěže) jsou zde řazeny po měsících. Každodenní práci slouží týdenní plány, které obsahují i aktuální aktivity jednotlivých tříd.

Činnost metodických orgánů se řídí plánem práce. Metodické orgány garantují plnění časově-tematických plánů učiva, které vypracovávají učitelé, zabývají se sestavováním prověrek se zřetelem na stejnou obsahovou úroveň pro paralelní třídy v ročnících. Konzultují pravidla hodnocení a klasifikace, metodiku výuky, materiální podmínky vzdělávání a organizační záležitosti. Vyměňují si zkušenosti na základě vzájemných hospitací. Ze sledování výuky bylo patrné, že jejich práce většinou kladně ovlivňuje kvalitu výuky (např. hudební výchova na 1. stupni nebo některé přírodovědné předměty).

Pedagogická rada je funkčním poradním orgánem vedení školy v pedagogické oblasti. Schází se pětkrát ročně. Její jednání se kromě hodnocení prospěchu a chování zabývají problematikou žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, projednáváním koncepčních záměrů a rozvoje školy, analýzou dílčích zjištění z oblasti výsledků učení. Ředitelka a její zástupkyně zde pravidelně informují o závěrech z hospitační činnosti.

Pracovníci školy se různou mírou spolupodílejí na řízení školy a uplatňují se ve *vedení* svých kolegů. Uvádění začínajících a nekvalifikovaných pedagogů zajišťují obě zástupkyně a pověření zkušení učitelé.

Kontrola se opírá o plán kontrolní činnosti pro školní rok 2003/2004. Hospitační činnost je rozdělena mezi ředitelku a zástupkyně, probíhá často a je uskutečňována systematicky. V případě zjištění nedostatků dochází k následné kontrole jejich nápravy. Kontrola se zaměřuje také na zjišťování míry efektivity práce úseků a sekcí, na vedení povinné dokumentace nebo průběh školních akcí. Je v zásadě účinná, s rezervou v dohledu na úroveň vedení povinné dokumentace a efektivitu práce metodických orgánů. Vedení školy někdy nemá informace o některých změnách v tematických plánech učiva, jejichž plnění garantují metodické orgány (např. na rozdíl od plánů se nerealizují nebo přesouvají na pozdější dobu přírodopisné exkurze) nebo zatím nezaznamenalo, že některé plány jsou výčtem témat bez časového určení jejich probírání (např. 7. ročník – zeměpis).

Přes poměrně krátké působení ředitelky a obou zástupkyň ve škole, znají velmi dobře práci svých podřízených. Na základě celkové znalosti výsledků práce učitelů a situace personálního zajištění výuky, se snaží *plánovat v oblasti lidských zdrojů*. Jejich možnosti však omezuje situace na trhu práce.

Dalšímu vzdělávání pedagogů se věnuje soustavná pozornost. Vedení vytváří podmínky pro studium pracovníků k dokončení kvalifikace, k prohlubování jejich jazykových znalostí

a dovedností, ke zlepšování orientaci v oblasti péče o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami atp. Probíhá také funkční vzdělávání ředitelky a zástupkyň.

K hodnocení práce zaměstnanců byla vypracována *kritéria*. Pracovníkům jsou známa, v praxi se uplatňují.

Úroveň personálních podmínek je velmi dobrá.

HODNOCENÍ MATERIÁLNĚ-TECHNICKÝCH PODMÍNEK VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ ČINNOSTI VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Areál základní školy je umístěn v klidném prostředí na okraji sídliště Velká Ohrada v blízkosti Prokopského údolí. Na základě předpokládaného dalšího nárůstu počtu dětí v sídlišti proběhly v letech po otevření školy stavební úpravy v respiriích, kde vzniklo několik učeben. V roce 2000 byl vystavěn bezbariérově zařízený pavilon s 10 třídami. V budově je nyní celkem 40 učeben, 37 z nich se v tomto školním roce využívá. Většina slouží jako kmenové třídy pro 1. a 2. stupeň, některé jsou současně pracovny (český a cizí jazyk, dějepis, hudební výchova, matematika a zeměpis). Další místnosti jsou zařízené jako odborné pracovny (cvičná kuchyňka, dílna, chemie s fyzikou, pěstitelství, počítačová pracovna, přírodopis, výtvarná výchova, šití). Počítačová pracovna je po rekonstrukci, má 18 propojených počítačů připojených k internetu. Dílčí rozvrhy hodin dokládají efektivní využití pracoven. Ve škole jsou dvě funkční, prostorné tělocvičny a v areálu tři hřiště. Ta využívá kromě školy také TJ Motorlet.

Úroveň výzdoby chodeb i tříd je vysoká, vedle originálních výtvarných prací jsou prezentovány projekty, výsledky soutěží, různé dekorace a rostliny. Třídy i pracovny většinou obsahovaly výukové podněty ke sledovaným předmětům, jsou zařízeny novým nebo starším udržovaným nábytkem. Jeho uspořádání často umožňuje realizaci výuky i mimo lavice. Mají základní vybavení didaktickými pomůckami a technikou, chybí funkční zpětné projektory, videoprogramy a počítačové programy. Učitelé nacházejí pracovní zázemí ve sborovně a v kabinetech vhodně umístěných u tříd a pracoven.

Kabinety českého a anglického jazyka jsou vybaveny základními pomůckami – nástěnnými gramatickými tabulemi, jazykovými příručkami, odbornou literaturou, video a audio kazetami. V dějepisném kabinetu jsou mapy v omezeném množství, žákovské atlasy a odborné publikace. Školní žákovská knihovna je umístěna v samostatné místnosti, v těsné blízkosti studovny. Knižní fond obsahuje beletrii pro 1. i 2. stupeň, mimočítankovou četbu pro nižší ročníky, v menší míře encyklopedie. Výpůjční doba je stanovena, dokumentace je pečlivě vedena. Součástí je i učitelská knihovna, ve které jsou odborné příručky, slovníky apod.

Kabinet matematiky je vybaven v odpovídajícím množství učebními pomůckami (nástěnné přehledy, meotar, modely těles, žákovské soupravy, kapesní kalkulatory, rýsovací potřeby atd.). Nevýhodou odborné pracovny chemie jsou nefunkční rozvody elektřiny a plynu do žákovských lavic. V kabinetu jsou přehledně uloženy potřebné didaktické pomůcky, např. žákovské soupravy pro semimikrotechniku, soupravy molekulových modelů, krystalové mřížky prvků, sloučenin a odborná literatura. Množství a druhy chemikálií i chemického skla umožňují provádět základní demonstrační experimenty i laboratorní cvičení. Pro výuku fyziky jsou k dispozici soupravy na mechaniku, optiku, elektřinu, modely strojů, měřící přístroje atd.

K výuce přírodopisu je určena účelně zařízená odborná pracovna s rozvodem vody a technikou, s didaktickými tabulemi a vystavenými ukázkami přírodnin. Vybavení kabinetů

1. stupně a kabinetu zeměpisu pomůckami je standardní, obsáhlejší je sbírka pro přírodopis. Při vzájemné spolupráci vyučujících 1. a 2. stupně vybavení umožňuje názornou výuku všech tématických celků. Přínosem je obsáhlá kolekce vhodných fotografií v žákovských počítačích, vytvořená a často využívaná vyučujícím zeměpisu.

Rodinné výchově se většinou vyučuje ve třídách bez moderní didaktické informační techniky. Vyučující hudební výchovy mají k dispozici standardní množství pomůcek - orffovský instrumentář, klávesové nástroje, kytary, CD, zpěvníky, učebnice, obrazový materiál apod.

Ke vzdělávání žáků se specifickými vývojovými poruchami učení (dále SVPU) v jediné specializované třídě má škola odpovídající množství pomůcek - speciální učebnice, čítanky a pracovní sešity.

Učebnice používané ve výuce vyhovují zvolenému vzdělávacímu programu. Učitelé využívají i další zdroje informací (pracovní listy, starší učebnice

Školní družina je umístěna do dvou sektorů jednoho pavilónu školy. Děti musí mezi nimi přenášet své věci, což je zatěžující zvláště pro žáky nejnižších ročníků. Každé oddělení má svoji prostornou hernu. Místnosti družiny jsou vhodně zařízené starším nábytkem a vybavené společenskými hrami, stavebnicemi, sportovním náčiním, dětskou literaturou a časopisy. K dispozici je i audiovizuální technika. Pamatováno je také na prostor pro odpočinek dětí. Prostředí působí příznivým dojmem. K rekreační činnosti mimo školu jsou využívány školní hřiště a zahrada, vnitřní a upravené sídlištní rondely s dětskými prolézačkami a pískovištěm či parky v jejím okolí (v Prokopském a Dalejském údolí).

Vedení při své kontrolní činnosti v souladu s ročním plánem pravidelně sleduje využívání materiálních zdrojů. V zápisech rozborů hospitovaných hodin hodnotí účelnost užitých pomůcek, případně jejich absenci. Podrobným sledováním vybavení pomůckami se zabývají rovněž metodické orgány. Plánování v oblasti zlepšování materiálně-technické vybavenosti je součástí koncepční práce vedení školy. Nákupy nových pomůcek je v současnosti velmi limitováno nedostatkem finančních prostředků.

Materiálně-technické podmínky vzdělávací a výchovné činnosti jsou dobré.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY

Vzdělávací program

Vzdělávání na 1. a 2. stupni probíhá podle vzdělávacího programu *Základní škola*. Týdenní časové dotace ve sledovaných předmětech odpovídají učebnímu plánu. Rozvrh hodin a reálná výuka jsou s ním v souladu.

Zpracované *individuální vzdělávací plány* (dále IVP) pro žáky se SVPU vycházejí z doporučení pedagogicko-psychologické poradny (dále PPP). Učitelé je převážně respektují. Určitými nedostatky je širší využití odlišného psaní kontrolních diktátů (např. formou doplnění textu především pro žáky na 2. stupni) a preference písemného zkoušení na úkor ústního. Ve škole funguje přípravný ročník pro děti ze sociokulturně znevýhodněného prostředí, kde se děti připravují na školní docházku.

Škola nabízí poměrně značný počet zájmových kroužků. Na 1. stupni 13 a na 2. stupni 12. Jsou organizovány tak, aby pokryly širokou škálu rozmanitých individuálních potřeb dětí. Např. se jedná o kroužky sportovní, výtvarné, taneční, dramatické, hudební, jazykové, počítačů, nápravy specifických vzdělávacích poruch a přípravy na přijímací zkoušky z českého jazyka i z matematiky.

Povinná dokumentace (třídní knihy, třídní výkazy, katalogové listy) je vedena třídními učiteli s rozdílnou zodpovědností. Na dílčí nedostatky (např. nevhodný způsob oprav chybných údajů) bylo vedení školy upozorněno.

Výuka je v souladu s učebními dokumenty zvoleného vzdělávacího programu s výjimkou dějepisu.

Výuka ve značné míře respektuje platné osnovy s výjimkou výuky dějepisu. Ve školním roce 2002/2003 nebyly odučeny nejnovější dějiny ve stanoveném rozsahu daném učebními osnovami zvoleného vzdělávacího programu.

Kontrola naplňování učebních osnov je účinná. Nedostatek se týká školního roku 2002/2003, kdy bylo vedení školy jinak obsazeno.

Rozvrh hodin je vypracován v souladu s platnou legislativou, splňuje psychohygienická hlediska.

Školní řád odpovídá vyhlášce o základní škole, vymezuje práva i povinnosti žáků.

Škola informuje rodiče žáků převážně standardním způsobem. Třídní schůzky se střídají s tzv. konzultacemi. Uplatňují se Dny otevřených dveří, konzultační hodiny, setkání přátel školy, „školičky“ pro budoucí prvňáčky a ukázkové hodiny. Rodiče jsou rovněž informováni prostřednictvím žákovských knížek, informačního listu a webových stránek s údaji o škole. Při podávání informací je respektována platná legislativa.

Žáci jsou informováni na třídnických hodinách, pro 5. ročníky a třídy na 2. stupni se pořádají tzv. demokratické dílny. Svoji úlohu plní schránka důvěry. Žáci vydávají školní časopis.

Organizace výchovně-vzdělávacího procesu je funkční.

Výchovné poradenství zajišťují dvě zkušené učitelky. Mají stanovenou náplň práce, která postihuje přímou práci s žáky, koordinaci činností ostatních pedagogů, spolupráci s organizacemi - např. s (PPP). Pečlivě evidují žáky se SVPU, kteří jsou integrováni do běžných tříd (žákům, integrovaným ve 2. ročnících, byla věnována velmi dobrá asistenční péče), závažné problémy řeší na výchovných komisích. Navštěvují odborné semináře pořádané PPP nebo se účastní kurzů dle aktuální nabídky. Výchovná poradkyně pro 2. stupeň se věnuje i problematice volby povolání. Současně je pověřena prevencí sociálně-patologických jevů. Její činnost je založena na úzké spolupráci s vyučujícími, s městskou částí, popř. policií. V kooperaci s vedením školy a učiteli zajišťuje besedy a přednášky, organizují se různorodé aktivity a soutěže (např. sportovní, dopravní, pěvecké).

S IVP, zpracovanými ve spolupráci s třídními učiteli, jsou seznámeni pedagogové i rodiče. Žáci 2. – 8. ročníku mohou navštěvovat kroužek náprav SVPU. Ve výuce učitelé většinou volili přiměřené tempo k těmto žákům nebo jim individuálně pomáhali.

Výchovné poradenství přispívá ke zlepšení výchovně-vzdělávacího procesu.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v předmětech český jazyk, vlastivěda a dějepis

Stanovené cíle v hodinách byly reálné. Aktuální příprava vyučujících obvykle zohledňovala momentální možnosti žáků i psychohygienické zásady. Absence kvalifikovanosti se někdy negativně projevila ve struktuře hodin a ve volbě metod a forem práce.

Někteří vyučující si sami připravili písemné a obrazové materiály i názorné pomůcky k procvičování a upevňování látky. Výjimečně zařadili jiné zdroje informací (encyklopedie, jazykové příručky).

Struktura hodin českého jazyka, vlastivědy i dějepisu se lišila. Ve většině vyučování se vhodně střídala frontální práce s kooperativními technikami učení. Využívaly se mezipředmětové vztahy, účelně se pracovalo s chybou. Žáci byli převážně aktivní a měli velmi dobré znalosti, které si opakovaním nejen upevňovali, ale také částečně rozšiřovali. V menší části výuky byly činnosti spíše monotónní. Například v hodině dějepisu dominoval výklad učitelky; ve dvou hodinách českého jazyka se uplatnil zejména řízený rozhovor, na který navázalo střídání jednotvárných činností - samostatné práce žáků, práce s učebnicí nebo na tabuli.

Ve většině hodin byla úvodní motivace nahrazena oznámením cíle nebo průběhu hodiny. V průběhu výuky byli žáci naopak obvykle účinně motivováni především střídáním zajímavých činností, povzbuzením, pochvalou nebo kladným hodnocením jednotlivých výkonů.

Komunikace mezi všemi zúčastněnými byla dána osobnostními předpoklady pedagogů, jejich klidným vedením výuky a vstřícností. Žáci byli většinou vedeni k delšímu ústnímu projevu a formulaci vlastních myšlenek.

Hodnocení výsledků učení se uplatňovalo zpravidla průběžně, pedagogové chválili, ale vyjadřovali i záporná stanoviska k výkonům žáků. Závěrečné shrnutí a zhodnocení hodin někdy zcela chybělo, jindy byli do hodnocení práce zapojeni i samotní žáci. V žákovských knížkách je většinou zaznamenáno hodnocení všech složek českého jazyka a aktivity a znalostí ve vlastivědě. Pouze v dějepisu nejsou známky zapsány ani za předcházející pololetí. Celkově převažuje písemné prověřování výsledků učení, mluvní projev byl hodnocen sporadicky.

Průběh a výsledky vzdělávání v předmětech český jazyk, vlastivěda a dějepis jsou velmi dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v předmětu anglický jazyk a volitelném předmětu konverzace v anglickém jazyku

Vyučující zohledňují v dlouhodobém plánování i aktuální přípravě na hodiny specifika předmětů. Stanovené cíle odpovídaly aktuálnímu stavu ve třídách, diferenciací učiva a volbou metod se přihlíželo ke speciálním vzdělávacím potřebám žáků. Probíraná témata navazovala na předcházející.

Všichni pedagogové se na hodiny zodpovědně připravili. Absence OZ u většiny z nich negativně neovlivňovala kvalitu vyučování. Učivo interpretovali správně.

Zařazené učební pomůcky – učebnice, slovníky, pracovní listy, sešity, další zdroje informací, audio techniku, záznamy řeči rodilých mluvčích, tabulky s fixy apod. byly účelně využity.

Převažující část vyučování byla velmi efektivní. Učitelé bezproblémově organizovali činnosti a poskytovali žákům dostatek prostoru k seberealizaci. Uplatnil se řízený rozhovor, samostatnou práci střídala skupinová. Často se řešily problémové úlohy, jejich výsledky byly prezentovány. Účinně se pracovalo s chybou. Děti měly většinou velmi dobré jazykové znalosti a dokázaly je využívat např. při analýze audio záznamů, v komunikativních situacích v rámci běžných hodin i hodin konverzace nebo při zápisech. Výjimečně převažovala práce učitelky, dominoval řízený rozhovor a někteří žáci byli po delší dobu pasivní.

Vyučující většinou přistupovali hned v úvodu hodin k efektivní motivaci a průběžně dokázali udržovat zájem dětí o výuku volbou zajímavých činností (soutěže, projekty, písňe, hry), podnětných mezipředmětových souvislostí a názorností. Často oceňovali znalosti dětí

známkou nebo pochvalou. Jen okrajově byla motivace nedoceněna a možnosti probíraného tématu se nevyužily.

Komunikativní dovednost se většinou systematicky rozvíjela, v části výuky příkladně. Učitelé věnovali pozornost rozvíjení slovní zásoby, upevňování typických vazeb, fonetice jazyka atp.

K hodnocení výsledků učení v hodinách vyučující přistupovali citlivě a s porozuměním možnostem jednotlivých žáků. Klasifikovali často, objektivně, známky zdůvodňovali. Kontrolou žákovských písemností bylo zjištěno, že hodnocení učitelé vztahují k řádně procvičené látce, chyby byly vyznačeny, známka odpovídala předem stanoveným kritériím. V žákovských knížkách mírně převažuje klasifikace znalostí nad hodnocením dovedností, zejména řečových.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v předmětu anglický jazyk a ve volitelném předmětu konverzace v anglickém jazyku jsou velmi dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v matematice na 1. stupni

Vzdělávací cíle byly ve všech hospitovaných hodinách reálné, odpovídaly aktuálnímu stavu a složení tříd. Učivo navazovalo na předcházející témata. Příprava pedagogů byla zodpovědná, všichni respektovali individuální vzdělávací potřeby žáků, přihlíželi k jejich znalostem a schopnostem.

Výuka byla efektivní, odborně správná, podporovala získávání základních znalostí a rozvíjela zájmy dětí.

Vyučující promyšleně zařazovali do výuky základní didaktické pomůcky, audiovizuální techniku, někteří pianino. Žáci využívali pracovní sešity, učebnice, plastové tabulky, aplikace pro 1. stupeň a další názorný materiál připravený učiteli.

Pedagogové účelně strukturovali výuku a vhodně využili frontální, kooperativní a individualizované formy vzdělávání. Procvičení nového učiva probíhalo na základě modelování jednotlivých úkolů. Diferenciace učiva podle individuálních schopností dětí (respektování jejich pracovního tempa, zadávání rozšiřující práce) zvyšovala kvalitu učení. K žákům se specifickými vzdělávacími potřebami pedagogové přistupovali trpělivě a vstřícně. Výjimečně měla výuka pouze frontální charakter se stereotypním střídáním slovních učebních metod nesoucí s sebou menší efektivitu vyučovacího procesu, ve výkladové části někdy chybělo zařazení názorných pomůcek.

Vstupní motivaci často nahrazovalo stanovení cíle hodiny či popis jejího průběhu, ojediněle se objevily zajímavé motivující impulsy (např. řešení tajenky). Pokud učitelé hodnotili, tak vždy pozitivně, což mělo na děti povzbuzující dopad. Ve většině závěrečných částí byli žáci pochváleni, ale neměli možnost zúčastnit se vzájemného hodnocení či sebereflexe.

Společným rysem všech navštívených hodin byla přátelská pracovní atmosféra a velmi pěkné vzájemné vztahy. Vyučující si ověřovali pochopení učiva, přiměřenou pozornost věnovali jednotlivým chybám, k dětem přistupovali citlivě.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v matematice na 1. stupni jsou velmi dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v předmětech fyzika, chemie a matematika na 2. stupni

Stanovené cíle výuky byly promyšlené, přiměřeně náročné, učivo navazovalo na předcházející témata. Individuální vzdělávací potřeby žáků byly většinou respektovány.

Absence OPZ u jedné pedagožky neměla vliv na úroveň vyučování. Bylo velmi kvalitní, pozitivně ovlivněno jejím nadšením, sebevzděláváním, vysokou mírou empatie k žákům

a ochotou zkoušet netradiční didaktické postupy. Chybějící pedagogická způsobilost (PZ) další vyučující poznamenala kvalitu učení. Nedostatky se týkaly stavby hodin a organizace činností, odrážely se v oblasti motivace a hodnocení i v komunikaci se žáky.

V matematice žáci pracovali hlavně s učebnicemi a s připravenými pracovními materiály, v chemii bylo zařazeno malé množství učebních pomůcek (karty se vzorci oxidů, chemikálie a chemické nádobí pouze pro jeden demonstrační pokus). Názorné didaktické pomůcky ve fyzice byly nápadité, stimulovaly zájem některých žáků. Funkčně byly uplatněny žakovské soupravy na elektřinu, měřicí přístroje, bimetalový pásek, odpory vodičů atd.

Vzdělávání často charakterizovala frontální forma výuky se stereotypním uplatňováním slovních učebních metod s výraznou převahou činnosti učitelek. Vyučovací čas někdy nebyl vhodně rozvržen. Žáci se zapojovali pouze v úvodu, postupně se jejich zájem a pozornost vytrácely. Výuka chemii byla málo názorná, předávání teoretických poznatků a jejich následné upevňování nebylo dobře promyšlené. V menší části hodin (fyzika, matematika) byla frontální forma kombinovaná s prací ve skupinách nebo dvojicích, což děti aktivizovalo. Ve fyzice byly účinně uplatněny názorně-demonstrační metody, které přispívaly k vytváření jejich pozitivního vztahu k předmětu. Osobní angažovanost jedné vyučující a jí časté uplatňování moderních didaktických postupů určovaly vysokou kvalitu výuky. Pedagožka využívala starších znalostí žáků i jejich praktických zkušeností, dbala na aplikaci již získaných poznatků, důsledná byla práce s chybou. Žáci samostatně a tvořivě analyzovali zadávané úkoly a vybírali si je podle stupně obtížnosti. Pracovali s velkým zájmem.

Ve větší části vzdělávání nebyli žáci vzhledem ke zvoleným vyučovacím metodám a formám i k menší efektivitě oboustranné zpětné vazby aktivními subjekty vyučování. Často byla podceňena motivace i průběžné a závěrečné hodnocení dětí. Shrnutí probraného učiva a konkrétní vyhodnocení snahy žáků bylo prováděno pouze ojedinele.

Pracovní atmosféru navodila snaha vyučujících o vstřícné a klidné vystupování. Ve většině hodin panovalo přátelské klima bez rušivých momentů. Výjimkou byla třída 8. ročníku, kde část žáků dosud neakceptovala stanovená pravidla chování a projevovala velmi malý zájem o výuku fyziky. Komunikativní dovednosti dětí pozitivně ovlivňovaly fundovaně vedené rozборы úloh, avšak možnost prezentovat své poznatky žáci příliš nevyužívali. Některé učitelky pokládaly otázky návodně a spokojovaly se s jednoslovnou odpovědí.

Výsledky vzdělávání zjišťují vyučující hlavně písemnou formou, řádně analyzují chyby a společně se žáky provádějí rozборы prací. Vyučující přijímají opatření k odstranění zjištěných nedostatků. Klasifikace v žakovských knížkách je konkrétní.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v předmětech chemie, fyzika a matematika jsou dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v předmětech přírodopis, přírodověda a zeměpis

Dlouhodobé plánování výuky vychází ze specifických výchovně-vzdělávacích cílů předmětů, je promyšlené a většinou v průběhu roku aktualizované. Stanovené cíle byly přiměřené aktuálnímu stavu jednotlivých tříd a dařilo se je naplňovat. Nové učivo navazovalo na dříve probraná témata.

Příprava vyučujících na vyučování byla svědomitá, s promyšleným výběrem rozmanitých pomůcek z kabinetních sbírek doplněných o vlastní materiály. Pomůcky byly užity jak pro demonstrace, tak pro frontální žakovské pokusy, uplatnily se při diferencovaném opakování a osvojování nové látky. Didaktická technika nebyla použita s výjimkou dvou hodin zeměpisu.

Hlavnímu tématu byl vždy věnován dostatečný prostor, všechny hodiny byly vhodně strukturované. Velkým pozitivem byl důraz na ekologické souvislosti a problémy životního prostředí, který byl zřetelný jak při různých formách opakování a procvičování, tak při osvojování nové látky.

Ve většině hodin byly zařazeny, kromě časté samostatné práce, i úkoly řešené ve dvojicích a skupinách, kdy žáci sami objevovali poznatky. Zápisy do sešitů byly většinou přiměřeně dlouhé, kvalita nákrešů měla dobrou úroveň, v přírodovědě se často využívaly pracovní sešity a alternativní materiály. Pouze u dvou vyučujících převládal tradiční přístup. Jimi vedená výuka byla převážně teoretická a v jednom případě kombinovaná s dlouhým písemným ověřováním žakovských znalostí.

Úvodní motivace se většinou omezovala na seznámení s cílem hodiny. Pozitivní průběžná motivace vycházela především z obsahu učiva, střídání forem práce a z vlastního zájmu dětí. Přispívala k ní demonstrace pomůcek a přírodnin, problémové otázky, žakovské pokusy a vhodně volené příklady z denního života.

Spolupráce mezi učiteli a žáky byla účinná, jednání vyučujících přiměřené věku žáků. Přirozená autorita učitelů umožňovala učení v příjemném pracovním prostředí. Poskytovala žákům také rozvoj komunikativních dovedností.

Průběžné hodnocení výsledků učení bylo převážně pozitivní, někteří vyučující vedli žáky k sebereflexi i ke vzájemnému hodnocení. Děti prokázaly velmi dobré vědomosti a znalosti ekologických souvislostí. V závěru hodin vždy proběhlo celkové posouzení práce tříd. V žakovských knížkách je zapsané hodnocení vědomostí, dovedností i aktivity v hodinách.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v předmětech přírodopis, přírodověda a zeměpis jsou velmi dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v rodinné výchově

Plánování učiva je uvážlivé, v hodinách docházelo většinou k úspěšnému naplňování stanovených cílů. Ve výuce byly účelně využity učebnice, pracovní listy a další zdroje informací.

Převážně zdařilé organizování, řízení a střídání činností i účelné využití času bylo typické pro většinu sledovaných hodin. Žáci spolupracovali při řešení problémových úkolů, v rámci diskuzí, které někdy sami vedli, byli vedeni k úvaze a prezentaci svých zkušeností a názorů. Kládli se důraz především na pochopení vzájemných souvislostí, příčin a důsledků událostí i jevů v širším kontextu. Fungovala účinná zpětná vazba, žáci získávali informace o své úspěšnosti v učení. V jedné z hodin ale převažoval verbalizmus učitelky, v rámci řízeného rozhovoru si na řadu kladených otázek odpovídala sama, což nepodněcovalo aktivitu žáků. Méně efektivně byly využity také referáty, které si širší zájem nezískaly.

K účinné motivaci vhodně sloužily mezipředmětové vztahy, zajímavý obsah učiva a pochvala. Pozitivně působilo např. psaní vzkazů s povzbuzujícím obsahem spolužákům před přijímacími zkouškami, rozhovor o filmu atp. Výrazný motivační efekt v části výuky mělo kladné hodnocení stimulující žakovskou iniciativu.

Děti měly většinou možnost intenzivně rozvíjet své komunikativní dovednosti. Činily tak nezaujatě, věcně, s dobrým postřehem. Komunikace mezi učiteli a žáky byla celkově vyvážená se vzájemnou interakcí mezi dětmi samotnými.

Průběžné motivační hodnocení tvořilo organickou součást výuky. V její části žáci hodnotili vlastní výkony nebo svých spolužáků. Četnost hodnocení v žakovských knížkách v některých třídách byla malá.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v rodinné výchově jsou velmi dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v hudební výchově

Cíle výuky byly přiměřené aktuálním možnostem tříd, průběžně docházelo k jejich konkretizaci. Zodpovědná příprava učitelek na vyučování (příkladná na 1. stupni), vycházela z dlouhodobého plánování a odpovídá specifickým předmětu. Pedagogové respektovali individuální vzdělávací potřeby žáků (např. práce s postiženou žákyní).

Ve sledovaném vyučování byly převážně účelně využity klávesové nástroje, kytara, hudební nosiče, odborná literatura, sešity atp.

Uspořádání většiny hodin umožňovalo dětem účastnit se rozmanitých hudebních činností, které učitelky velmi dobře organizovaly a řídily. Zpěvu lidových písní předcházela vhodná a všestranná hlasová příprava se zdůrazněným efektivním využíváním dechu. Byla zařazována cvičení na upevňování správné artikulace (říkadla) a intonace. Žáci průběžně vyjadřovali pohybem dynamické a tempové změny, podle pokynů účinně využívali k doprovodu a k podpoře svých pěveckých aktivit jednoduché rytmické nástroje. Často byly zařazovány problémové úkoly, rozvíjela se hudební představivost a některé otázky učitelek naváděly k úvaze (např. co může vyjadřovat hudba?). Poslechové činnosti (A. Dvořák, hudební hádanky apod.) uzavírala diskuze, v nichž se prezentovaly zkušenosti, pocity a upevňovaly znalosti hudební nauky a dějin hudby. Struktura jedné hodiny, organizace a řízení činností v jejím rámci byly méně účinné. Část žáků zůstávala v pasivitě, vzdělávání vedlo jen částečně k získávání ucelenějších poznatků.

K účinné motivaci vhodně sloužil zajímavý obsah činností, které se smysluplně střídaly. Pozitivní úlohu splnila názornost, uplatňovaly se mezipředmětové souvislosti a osobnostní dispozice převážné části učitelek, kterým se příkladně dařilo získat a udržet zájem dětí. Jen ojediněle byla patrná jejich nesoustředěnost a nezájem.

Ve všech hodinách byla příznivá atmosféra. Probíhající komunikace reflektovala pozitivní přístup pedagožek k předmětu a žákům.

Průběžné, převážně pozitivní hodnocení výsledků učení, přispívalo ke zvyšování atraktivity vzdělávání v předmětu. Žáci se často a přiměřeně svým možnostem vyjadřovali k vlastní práci i úspěchům svých spolužáků. Závěrečné zhodnocení ze strany učitelek téměř nikdy nechybělo.

Průběh a výsledky vzdělávání v hudební výchově jsou velmi dobré.

Výsledky vzdělávání zjišťované školou

Škola pravidelně zjišťuje a hodnotí výsledky vzdělávání v českém jazyku, anglickém jazyku a matematice prostřednictvím souhrnných kontrolních i srovnávacích písemných prací, jejichž přípravu a vyhodnocení garantují předmětové komise. Rovněž hodnotí výsledky vzdělávání integrovaných žáků a dětí v přípravném ročníku. Vyučující organizují četné školní soutěže (např. literární pro 1. a 2. stupeň, matematická pro děti 1. stupně, *Archimediáda* pro 2. stupeň, soutěž v českém jazyku pro 4. ročník nebo hudební *Malibu show*) a připravují žáky k účasti v olympiádách a obvodních soutěžích (např. olympiády z přírodopisu, zeměpisu, fyziky, biologie, anglického jazyka, soutěže *Ukaž, co víš*, *Pikomati*, *Pythagoriáda*, *Klokan*, *Uvažuj logicky*, *Poznej a chraň pražskou přírodu* a *Zelená stezka – Zlatý list*). Systematické a souhrnné zjišťování výsledků vzdělávání v předmětech učebního plánu, jejich porovnání ve škole nebo s jinými školami nebylo zaznamenáno. Vedení školy nemá zatím písemně zpracován celkový systém evaluace, ale zabývá se jí.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy jsou celkově velmi dobré.

HODNOCENÍ SOUČÁSTÍ ŠKOLY

Školní družina

ŠD zajišťuje denní provoz od 6: 30 do 7: 45 a dále od 11: 40 do 17: 00.

Metodické sdružení vychovatelek se schází každý den k řešení aktuálních problémů. Jedenkrát měsíčně plánuje činnost a zabývá se provozními, organizačními i metodickými otázkami.

Činnost ŠD se řídí rámcovým celoročním plánem, ve kterém jsou obsaženy všechny oblasti její práce. Konkretizován je v týdenních plánech, kde jsou upřesněny společné akce (*drakiáda*, vánoční besídka pro rodinné příslušníky, školní představení „*Divadélka hračka*“, výlety). Plány nejsou zveřejňovány, neslouží tak k motivaci dětí ani k poskytování informací rodičům. Obsah výchovných složek v denním programu odpočinkových, zájmových a rekreačních činností je pružně přizpůsobován zájmu a potřebám žáků. V průběhu odpoledne plynule přecházejí do různých zájmových útvarů pořádaných školou.

Organizace chodu ŠD je vhodně vymezena v Řádu školní družiny, navazuje na provozní podmínky školy. Jsou v něm specifikovány např. způsob přihlašování dětí, pravidla úhrady předepsaných plateb za pobyt, organizace přechodu ze tříd do oddělení, podmínky a doba odchodu žáků, postup při jejich nevyzvednutí rodiči v určené době. Kompetence vychovatelek jsou jasně stanoveny v podrobných pracovních náplních. Dalšími povinnostmi je pověřena vedoucí vychovatelka, která zodpovídá za plnění koncepčních záměrů této součásti školy. Vychovatelky přiměřeným způsobem spolupracují s třídními učitelkami, vedoucí vychovatelka se zúčastňuje jednání pedagogické rady i porad vedení školy, společně se zástupkyní pro 1. stupeň pravidelně zajišťuje hospitační činnost.

Dokumentace ŠD je vedena pečlivě. Průkazně zachycuje rozvrh i obsah zaměstnání, aktuální počty žáků v odděleních, požadavky rodičů k příchodům a odchodům dětí i další významné údaje.

Stanovené cíle byly v jednotlivých skupinách adekvátní věku i možnostem dětí. Všechny vychovatelky se na činnosti svědomitě připravily a bezproblémově je řídily. Jejich organizace vytvářela patřičný prostor pro individuální i skupinové zaměstnání. Žáci měli dostatek času pro spontánní herní aktivity. Manipulační dovednosti byly rozvíjeny prací s papírem i vhodným využitím konstrukčních stavebnic. Při řízené práci vychovatelky vyžadovaly dodržování předem daných pravidel. Nabídky činností podporovaly rozvoj dětské vzájemné verbální komunikace, výtvarného vyjádření, spolupráce při společenských i sportovních hrách. Patřičná pozornost i pomoc byla dětem poskytována při stolování ve školní jídelně.

Vychovatelky většinou pozitivně hodnotily výkony a projevovaly radost z dílčích úspěchů žáků, podporovaly jejich iniciativu, snahu a zdravou sebedůvěru. Režimové momenty zvládaly profesionálně, v klidu, s respektováním dětské osobnosti. Zjevné byly kamarádké vztahy, ke konfliktům nedocházelo. Ve všech odděleních panovala příznivá a nestresující atmosféra. Menší zkušenosti některých vychovatelek se částečně promítaly do struktury činností (motivace byla nahrazena pokynem k činnosti, v závěru chybělo její zhodnocení). Někdy jejich mluvený projev nevedl ke kultivaci verbálního projevu žáků.

Průběh a výsledky výchovně-vzdělávací činnosti ve školní družině jsou velmi dobré.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

Zřizovací listina je v souladu s Rozhodnutím o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Zřizovací listina školy vydaná Městskou částí Praha 13 dne 1. června 2001 včetně příloh č. 1 a č. 2 ze dnů 23. září 2002 a 9. září 2003
2. Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení vydané MŠMT ČR č.j. 24 409/2001-21 dne 6. září 2001 s účinností od 1. července 2001
3. Povinná dokumentace školy dle § 38a odst. 1 zákona č. 29/1984 Sb., o soustavě základních škol, středních škol a vyšších odborných škol (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů: třídní knihy, třídní výkazy, katalogové listy, školní řád, rozvrh hodin, záznamy z pedagogických rad
4. Statistický výkaz Škol (MŠMT) V 3-01 o základní škole podle stavu k 30. září 2003
5. Statistický výkaz Škol (MŠMT) V 3a-01 – příloha k výkazu o základní škole – o speciálních-specializovaných třídách podle stavu k 30. září 2003
6. Jmenování ředitelky do funkce č.j. OŠ/79/2003 ze dne 24. července 2003 s účinností od 1. srpna 2003 vydané MČ Praha 13
7. Podkladová inspekční dokumentace
8. Učební plány za školní roky 2002/2003 a 2003/2004
9. Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2002/2003
10. Vnitřní dokumentace vedení školy, metodických orgánů a výchovných poradců
11. Přehledy výchovně vzdělávací práce školní družiny – školní roky 2002/2003 a 2003/2004
12. Řád školní družiny
13. Výběr žákovských písemností – sešity, písemné práce, žákovské knížky
14. Hospitační záznamy ČŠI
15. Personální dokumentace pedagogických pracovníků
16. Zápis z projednání zjištěných skutečností s ředitelkou školy ze dne 14. dubna 2004
17. Inspekční zpráva č.j. 010 89/99-2700, signatura ba4cs103

ZÁVĚR

Personální podmínky vzdělávání a výchovy kladně ovlivňují schopnosti a dovednosti převážné části vyučujících získat a udržet zájem žáků o aktivní přístup ke vzdělávání. Zdařilé plánování, vhodná organizace chodu školy, funkční předávání informací a demokratické vedení pracovníků jejich v zásadě účinné pedagogické působení umožňují. Kontrolní oblast naplňovaná ředitelkou a jejími zástupkyněmi přispívá k nápravě nedostatků a tím ke kvalitativnímu posunu výchovně-vzdělávacího procesu. Na velmi dobré úrovni jsou výchovné poradenství a nabídka zájmových aktivit k uspokojování individuálních potřeb žáků.

Materiálně technické podmínky vzdělávání a výchovy přispívají k plnění cílů zvoleného vzdělávacího programu. Pozitivem je vysoká estetická úroveň prostor i učeben školy, které jsou k potřebám vzdělávání efektivně využívány. Rezervy jsou ve vybavenosti školy pomůckami pro některé předměty a didaktickou technikou.

Sledovaná výuka odpovídala učebnímu plánu zvoleného vzdělávacího programu a ve značné míře respektovala osnovy a speciální vzdělávací potřeby jednotlivců. Většina

vyučujících vhodně, s ohledem na stanovené cíle, střídala formy a metody práce, podněcovala tvořivost žáků a využívala i účinných motivačních prvků. Menší část vyučování měla monotónní průběh. Komunikace mezi pedagogy a žáky byla obvykle bezproblémová.

Výchovně-vzdělávací aktivity školní družiny navazují na činnost školy. Vychovatelky prohlubují zájmy žáků a spolupodílejí se na harmonickém rozvoji jejich osobností. Družina úspěšně plní svoji sociální i výchovně-vzdělávací funkci.

Porovnáním zjištění předcházející inspekce se současnými vyplynulo, že došlo ke zlepšení personálních podmínek vzdělávání a výchovy. Přes celkové zkvalitnění materiálně-technických podmínek přetrvává rezerva ve vybavenosti školy zejména didaktickou technikou. Průběh a výsledky vzdělávání ve sledovaných předmětech si v souhrnu dále zachovávají velmi dobrou úroveň. K posunu došlo ve školní družině nabídkou pestřejších činností a jejich efektivnější realizací.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Složení týmu	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Boris Tvarůžek	Boris Tvarůžek v.r.
Členové týmu	PaedDr. Jana Křesťanová	Jana Křesťanová v.r.
	RNDr. Jitka Loubová	Jitka Loubová v.r.
	Mgr. Jana Pocová	Jana Pocová v.r.
Další zaměstnanci ČŠI	Ing. Karel Bína Jitka Koutová	

V Praze dne 19. května 2004

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 19. května 2004.....

Razítko

Ředitelka školy, nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Titul, jméno a příjmení

Podpis

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekce do 14 dnů po jejím obdržení na adresu pracoviště vedoucího inspekčního týmu, tj. Česká školní inspekce, Pražský inspektorát, Arabská 683, 160 66 Praha 6. Připomínky k obsahu inspekční zprávy se stávají její součástí.

Hodnotící stupnice:

Stupeň
Vynikající
Velmi dobrý
Dobrý
Vyhovující
Nevyhovující

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Příslušný orgán státní správy MHMP, odbor školství, Učňovská 1/100, 190 00 Praha 9	8. července 2004	01 0297/04-5158
MČ Praha 13, Sluneční náměstí 2580, Praha 5 – Nové Butovice	8. července 2004	01 0297/04-5158

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
--	01 0297/04-5158	Připomínky nebyly podány.